

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

1.1.1 Γενικά Χαρακτηριστικά

Η Αιτωλοακαρνανία ο μεγαλύτερος Νομός της χώρας, αποτελεί την Δυτική πύλη και ανήκει στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Έχει έκταση 5.460,888 τετ. χλμ. και σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (2001) 223.285 κατοίκους .

Είναι επίσης ένας από τους πλουσιότερους Νομούς, από πλευράς φυσικού περιβάλλοντος, με υδάτινο δυναμικό οκτώ λιμνών – πέντε φυσικές (Τριχωνίδα, Λυσιμαχία, Οζερός, Αμβρακία, Βουλκαριά) και τρεις τεχνητές (φράγματα Κρεμαστών, Καστρακίου, Στράτου), δυο λιμνοθαλασσών (Μεσολογγίου και Αιτωλικού) και τριών ποταμών (Αχελώος, Εύηνος, Μόρνος).

Σύμφωνα με το παλιό διοικητικό σύστημα, αποτελούνταν από πέντε επαρχίες: Μεσολογγίου, Τριχωνίδας, Ναυπακτίας, Βάλτου και Βονίσης & Ξηρομέρου, και είχε 17 δήμους, 197 κοινότητες και 500 περίπου οικισμούς, που ύστερα από την εφαρμογή του Προγράμματος «Ιωάννης Καποδίστριας» περιορίζονται σε 29 Δήμους. Πρωτεύουσα του Νομού Αιτωλ/νίας είναι το Μεσολόγγι, που δίκαια φέρει την προσωνυμία «Ιερά Πόλις», ενώ μεγαλύτερη σε πληθυσμό πόλη και κέντρο της οικονομικής δραστηριότητας είναι το Αγρίνιο.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του Νομού είναι:

- Η γεωγραφική θέση της Αιτωλ/νίας: δυνατότητα σύνδεσης με τις νότιες περιοχές της χώρας και τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη λειτουργία των λιμενικών εγκαταστάσεων και την Εγνατία Οδό μέσω του Δυτικού Άξονα.
- Η σημαντική πληθυσμιακή βάση, με αύξηση κατά 38 % του πληθυσμού του Νομού στην ομάδα ηλικιών από 0-14 ετών.
- Ο Πρωτογενής Τομέας (γεωργία – αλιεία- κτηνοτροφία).
- Η πληθώρα υδατικών πόρων.
- Η κάλυψη αρδευόμενης γης κατά 60%.
- Τα χερσαία, θαλάσσια, ποτάμια και λιμναία οικοσυστήματα, προστατευόμενα ή μη από την συνθήκη Ramsar (Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου – Αιτωλικού).
- Η δυνατότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνολικής ισχύος 2712 GWH.
- Τα σημαντικά Μνημεία Προϊστορικής, Κλασσικής και Βυζαντινής εποχής καθώς και τα νεώτερα που σηματοδοτούν την πολιτιστική διαχρονικότητα του Νομού.
- Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού, πέραν του θερινού (οικολογικός, θρησκευτικός, θεραπευτικός, κλπ).
- Η ύπαρξη βιομηχανικών υποδομών (NABIGPE).
- Η βιοτεχνία και ο ορυκτός πλούτος

Όλα τα παραπάνω προσδιορίζουν το αναπτυξιακό δυναμικό της Αιτωλοακαρνανίας και καθορίζουν τομείς, κατευθύνσεις και στόχους για μια διαφορετική και νέα πορεία για την ανάπτυξή της, η οποία επιτρέπει την

παραγωγή ενός σταδιακού, πολύπλοκου, πολυμερούς και πολυδύναμου σχεδιασμού ενεργοποίησης των σημαντικών πόρων του Νομού.

Στον Νομό Αιτωλ/νίας λειτουργούν Υποκαταστήματα όλων των σημαντικών Ελληνικών Τραπεζών καθώς και Υποκαταστήματα της Τραπέζης της Ελλάδος.

Ολοκληρωμένες Υπηρεσίες στήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας προσφέρονται από :

- Το Εμπορικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αιτωλ/νίας.
- Την Αναπτυξιακή Αιτωλ/νίας (ΑΝ.ΑΙΤ. Α.Ε.) μέσω των Δομών Στήριξης τις οποίες λειτουργεί και συμμετέχει:
  - ✓ Γραφείο Κέντρο Υποδοχής Επενδυτών (ΚΥΕ) Αιτωλ/νίας
  - ✓ Κέντρο Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΚΕΤΑ) Δυτικής Ελλάδος
  - ✓ Αντένα της Δομής Στήριξης Δυτικής Ελλάδος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης για τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Ορεινών Όγκων
- Την Αναπτυξιακή Εταιρεία «ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ Α.Ε.»
- Την Αναπτυξιακή Εταιρεία «ΑΙΤΩΛΙΚΗ Α.Ε.»

Η Εκπαιδευτική Υποδομή παρουσιάζεται επίσης σημαντική στην Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση.

Στο Αγρίνιο λειτουργούν τα εξής (3) τμήματα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων:

- **Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων**
- **Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων**
- **Τμήμα Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Τεχνολογιών.**

Στο Μεσολόγγι λειτουργούν τρεις σχολές ΤΕΙ που η καθεμία περιλαμβάνει τα εξής τμήματα:

- **Η Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας** με τα τμήματα:
  - Λογιστικής
  - Στελεχών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Εκμεταλλεύσεων
  - Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και Οικονομία.
- **Η Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας** με τα τμήματα:
  - Ιχθυοκομίας Αλιείας
  - Γεωργικής Μηχανολογίας & Υδάτινων Πόρων
  - Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών & Ανθοκομίας.
- **Η Σχολή Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων & Δικτύων** η οποία είναι παράρτημα του ΤΕΙ Μεσολογγίου με έδρα την Ναύπακτο.

1.1.2 Οικονομικές Δραστηριότητες

Ο Νομός Αιτωλ/νίας είναι κατ' εξοχήν αγροτικός. Ο πρωτογενής τομέας συμμετέχει με 35% στο ΑΕΠ του Νομού.

Υπάρχουν μεγάλες, κατά το πλείστον αρδευόμενες καλλιεργήσιμες εκτάσεις, στις πεδιάδες και τις εκβολές των ποταμών. Οι περιοχές Άνω και Κάτω Αχελώου, Βόνιτσας – Μοναστηρακίου, οι παραλίμνιες ζώνες της Τριχωνίδας, Λυσιμαχίας, Οζερού και Αμβρακίας, οι περιοχές Αμφιλοχίας – Λουτρού και οι εκβολές του Ευήνου, ευνοούν τη γεωργία. Τα προϊόντα που καλλιεργούνται είναι κυρίως ελιές, καλαμπόκι, τριφύλλια, βαμβάκι, εσπεριδοειδή, κηπευτικά και καπνός. Ο καπνός είναι η παραδοσιακή καλλιέργεια του Νομού και από τις αρχές του αιώνα αποτέλεσε το προϊόν στο οποίο στηρίχθηκε η τοπική οικονομία.

Προνομιούχα θέση έχει επίσης η κτηνοτροφική παραγωγή. Τα βοσκοτόπια καταλαμβάνουν περισσότερο από 45% των εκτάσεων του Νομού. Κυριαρχεί και εδώ η παραδοσιακής μορφής μικρή οικογενειακή εκμετάλλευση. Οι μεγάλες εκτάσεις βοσκοτόπων το ήπιο κλίμα και η ντόπια παραγωγή ζωοτροφών, δίνουν στο Νομό σημαντική θέση σε ότι αφορά την εκτροφή αιγοπροβάτων και βοοειδών. Σπουδαία είναι η παρουσία οργανωμένων χοιροτροφικών μονάδων καθώς και ακμαζουσών τυροκομικών μονάδων.

Ο αλιευτικός στόλος του Νομού αποτελείται από μικρά κυρίως σκάφη παράκτιας αλιείας, με κυριότερα αλιευτικά κέντρα τον Αστακό, το Μύτικα, τη Ναύπακτο, την Πάλαιρο, τη Βόνιτσα, την Αμφιλοχία, το Αιτωλικό και το Μεσολόγγι.

Αντίθετα, μεγάλο δυναμισμό παρουσιάζει η ανάπτυξη των ιχθυοκαλλιεργειών.

Οι εκτεταμένες υδάτινες εκτάσεις, λιμνοθάλασσες, λίμνες και προφυλαγμένοι κόλποι, ευνοούν την ανάπτυξη όλων των μορφών υδατοκαλλιέργειας, από τις παραδοσιακές εκτατικές, μέχρι τις πλέον σύγχρονες εντατικές. Ψάρια των γλυκών νερών, πέστροφες, κυπρίνοι, θαλασσινά ψάρια, τσιπούρες και λαβράκια, αλλά και χέλια και μύδια, αποτελούν τυπικό μέρος αυτής της παραγωγής του Νομού. Σ' αυτή πρέπει να προστεθεί και το φημισμένο αυγοτάραχο Μεσολογγίου – Αιτωλικού.

Ο νομός καλύπτεται σε μεγάλο ποσοστό από δάση, γι' αυτό και η δασική παραγωγή είναι αρκετά σημαντική όπως και η παραγωγή σε κάρβουνο.

Ο Δευτερογενής τομέας συμμετέχει με 20% στο ΑΕΠ του Νομού, παρουσιάζοντας συρρίκνωση ακόμη και αυτής της υπάρχουσας κατάστασης.

Η μεταποιητική δραστηριότητα ωστόσο δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη. Κυριαρχούν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κυρίως ειδών διατροφής, ζωοτροφών, ειδών συσκευασίας κλπ, οι οποίες είναι συγκεντρωμένες στην περιοχή Αργινίου και στον άξονα Ναυπάκτου – Μεσολογγίου – Αργινίου – Αμφιλοχίας.

Πλούτο για το Νομό αποτελεί και το αλάτι που παράγεται στις λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου – Αιτωλικού και Κλείσσοβας (οι μεγαλύτερες αλυκές στην Ελλάδα). Οι ενδείξεις δε ύπαρξης κοιτασμάτων πετρελαίου σε αρκετά σημεία

της Αιτωλ/νίας, οδήγησαν στην ανάθεση από την ΔΕΠ – ΕΚΥ σε διεθνή εταιρεία γεωτρήσεων έρευνας.

Πιστεύεται ότι το υπέδαφος της Αιτωλοακαρνανίας κρύβει πολλά μέταλλα και ορυκτά. Ένδειξη γι' αυτό αποτελούν οι πολλές ιαματικές πηγές (Χούνης-Κρεμαστών, Μυρτιάς, Μουρσιάνου, Τρύφου, Κορπής, Αγραπιδόκαμπου, Στάχτης, Βλαχομάνδρας κ.α.), η ύπαρξη γύψου στην περιοχή Αιτωλικού και Ξηρομέρου (όπου και υπάρχουν εγκαταστάσεις αντιστοίχων βιομηχανιών), τα πλούσια και ποικίλα εδάφη που ευνοούν την κεραμοποιία.

Ο τριτογενής τομέας συμμετέχει με 45% στο ΑΕΠ του Νομού και οι κυριότεροι κλάδοι είναι:

- Ο κλάδος Εμπορίας
- Ο κλάδος Υπηρεσιών
- Ο κλάδος Τουρισμού

1.1.3 Προοπτικές για επενδυτικές δραστηριότητες

Ο τομέας της γεωργίας, της αλιείας και της κτηνοτροφίας, ιδιαίτερα σημαντικός στην Αιτωλοακαρνανία απασχολεί μεγάλο μέρος του πληθυσμού του Νομού και συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου εισοδήματος. Ωστόσο η αδυναμία προσαρμογής του γεωργικού πληθυσμού στις σημερινές μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγροτικής παραγωγής και των αγροτικών προϊόντων και η μη απεγκλώβισή του από την επιδοτούμενη γεωργία, οδηγεί στη δημιουργία μιας μη ανταγωνιστικής παραγωγικής δομής η οποία μέχρι και σήμερα, για τη συντήρησή της, απαιτεί αυξημένα επίπεδα στήριξης της από Κοινοτικούς και Εθνικούς πόρους.

Οι επενδυτικές πρωτοβουλίες στον πρωτογενή τομέα θα πρέπει να στοχεύουν στη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής γεωργίας.

Ο Νομός Αιτωλ/νίας με τα διαθέσιμά του σε υδάτινο δυναμικό, με προϊόντα πρωτογενούς τομέα και ορυκτό πλούτο πληρεί όλες τις προϋποθέσεις για μια δυναμική ανάπτυξη και στο χώρο της βιομηχανίας – βιοτεχνίας και εμπορίου.

Παρ' όλα αυτά εμφανίζει συρρίκνωση ακόμα και αυτής της υπάρχουσας κατάστασης με την υπολειτουργία μεγάλου αριθμού βιοτεχνικών μονάδων ή και τη διακοπή της λειτουργίας τους.

Τα δεδομένα του Νομού σύμφωνα με τα προγραμματιζόμενα και ολοκληρωμένα έργα οδικής μεταφοράς (Δυτικός Άξονας, ζεύξη Ρίου – Αντιρρίου, υποθαλάσσια σύνδεση Ακτίου – Πρέβεζας, σύνδεση του Πλατυγιαλίου με τον Δυτικό Άξονα) αποτελούν στοιχεία στήριξης και προϋπόθεσης για την ανάπτυξη του **Δευτερογενούς Τομέα**.

Ο τουρισμός που θεωρούμε, θα έχει κορμό τον **Περιβαλλοντικό, Ιαματικό, Θρησκευτικό** και **Πολιτισμικό Τουρισμό**, με μέγεθος και διάρκεια, και θα συμπληρώνεται από εποχιακό ημεδαπό και αλλοδαπό παραδοσιακό Τουρισμό Αναψυχής.

Ο προγραμματισμός και σχεδιασμός της τουριστικής ανάπτυξης στο Νομό Αιτωλ/νίας αποτελεί μια προτεραιότητα – και μια αναγκαιότητα- διότι έχει μεγάλα περιθώρια μεγένθυσης και θέτει σε κίνηση πολλαπλασιαστικά και άλλους κλάδους της οικονομίας.

Η γεωγραφία του Νομού αποκαλύπτει ένα φυσικό περιβάλλον πολυμερές και ποικίλο. Οι σημαντικοί πόροι του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος παρέχουν συγκριτικά πλεονεκτήματα με χαρακτηριστικά και μεγέθη ικανά να προσδιορίσουν τα αντικείμενα, το περιεχόμενο και τον χαρακτήρα της τουριστικής ανάπτυξής του.

Αυτό το «**Ανοικτό Μουσείο**» της **Φύσης, του Πολιτισμού και της Ιστορίας**, η ποικιλότητα, η μοναδικότητα και η ιδιαιτερότητα των χαρακτηριστικών του, φέρνουν την Αιτωλοακαρνανία στο κέντρο του ενδιαφέροντος των κοινωνιών της Ευρώπης.

Η προσέγγιση της τουριστικής προοπτικής του Νομού Αιτωλ/νίας αφορά την σύνδεση της οικονομίας με την οικολογία, τη συνύπαρξη της πολιτιστικής κληρονομιάς με τη φύση, την απασχόληση, την παραγωγή.